

Taikinamąjį tarpininkavimą reglamentuojantys teisės aktai

Maltoje šioje srityje taikomas Teisės aktų rinkinio 474 skyrius, t. y. **Taikinamojo tarpininkavimo įstatymas**.

Kas yra taikinamasis tarpininkavimas?

Jei poroje kyla ginčas dėl šeimos klausimų, jie gali kreiptis į taikinimo tarpininką, prašydami padėti jiems pasiekti draugišką susitarimą nesikreipiant į teismą dėl formalių procedūrų. Pagal Maltos įstatymus taikinamasis tarpininkavimas yra privalomas etapas, kurį pora turi praeiti, prieš pareikšdama ieškinį dėl skyrybų Civiliniam teismui (Šeimos bylų skyriui).

Kas yra taikinimo tarpininkas ir koks jo vaidmuo?

Taikinimo tarpininko uždavinys yra padėti šalims pasiekti draugišką susitarimą. Jis yra nešališkas ir nepriklausomas teismo paskirtas asmuo. Kai kuriais atvejais šalys pačios pasirenka taikinimo tarpininką už tam tikrą mokesť. Visi taikinimo tarpininkai turi reikiamą kvalifikaciją atlikti savo pareigas. Daugelis jų taip pat dirba šeimos gydytojais, socialiniais darbuotojais arba advokatais.

Jei vėliau šalys kreipiasi į teismą, taikinimo tarpininkas negali teikti parodymų apie tai, kas buvo kalbėta taikinimo tarpininkavimo procedūrų metu.

Kas gali kreiptis dėl taikinamojo tarpininkavimo?

Taikinamasis tarpininkavimas gali būti pasitelkiamas siekiant:

gyvenimo skyrium arba santuokos nutraukimo (pastaruoju atveju, jei sutuoktiniai atskirai gyveno ketverius metus arba ilgiau);

išlaikymo iš sutuoktinio;

sureguliuoti klausimus dėl vaiko, gimusio ne santuokoje, pavyzdžiui, dėl tokio vaiko priežiūros ir globos, lankymo teisių ir išlaikymo;

pakeisti gyvenimo skyrium arba santuokos nutraukimo sutartį;

pakeisti sutartį, reglamentuojančią vaiko priežiūrą ir globą, lankymo teises arba išlaikymą.

Kad galėtų kreiptis dėl taikinamojo tarpininkavimo, asmuo neprivalo būti susituokęs.

Kaip pradedama taikinamojo tarpininkavimo procedūra ir kas ją sudaro?

Norėdama kreiptis dėl taikinamojo tarpininkavimo, suinteresuotoji šalis turi pateikti teismo kancleriui adresuotą raštą, prašydama leidimo pradėti taikinamojo tarpininkavimo procedūrą. Šiame rašte turi būti nurodyti abiejų šalių vardai ir pavardės bei adresai ir bent jau šį raštą pateikiančio asmens tapatybės kortelės kodas. Nereikalaujama, kad raštas būtų pasirašytas advokato. Raštas pateikiamas Šeimos teismo sekretoriatui, ir šis procesas yra visiškai nemokamas.

Taikinamąjį tarpininkavimą taip pat galima pradėti pateikiant pažymą, tačiau ši procedūra taikoma, kai abi suinteresuotosios šalys jau yra susitarusios dėl daugumos teisinių klausimų. Pažymoje nurodoma ta pati informacija kaip ir rašte, išskyrus tai, kad šalys dar pateikia jų advokatų arba bendro notaro parengtą sutarties projektą. Pažymą turi pasirašyti abi šalys ir notaras arba abu advokatai ir notaras.

Pateikus raštą arba pažymą, iš teismo sudaryto sąrašo paskiriamas taikinimo tarpininkas. Šalys, tarpusavyje susitarusios, gali pasirinkti taikinimo tarpininką ir pačios. Taikinimo tarpininkas privalo paštu atsiųsti šalims pranešimą su nurodyta atvykimo į teismą data. Posėdžiai vyksta atskirame kambaryje, dalyvaujant tik taikinimo tarpininkui ir, šalių pageidavimu, jų advokatams. Taikinamajam tarpininkavimui nebūtinai reikalingas advokato dalyvavimas.

Taikinimo tarpininkas privalo išsiaiškinti su šalimis galimybę susitaikyti. Jeigu taikinimo tarpininkas jaučia, kad yra vilties išsaugoti poros santuoką arba santykius, jis gali siųsti juos konsultacijai ir sustabdyti taikinamąjį tarpininkavimą. Jeigu šalys jaučia, kad jų santuoka arba santykiai nebegali tęstis, taikinimo tarpininkas privalo padėti šalims pasiekti susitarimą dėl jų vaikų ir turto.

Šalims pasiekus susitarimą, taikinimo tarpininkas paruošia sutarties projektą ir jį perskaito ir, jeigu šalys yra patenkintos sutarties turiniu, taikinimo tarpininkas privalo oficialiai pateikti sutartį sekretoriatui, kad ją peržiūrėtų teisėjas. Teisėjui patvirtinus sutartį, šalys gali vykdyti pas notarą, kuris viešai paskelbia ir įformina sutartį.

Jei šalys negali susitarti, taikinimasis tarpininkavimas baigiamas ir šalys įgaliojamos kreiptis į teismą. Šalys privalo pradėti teismines procedūras Civiliniame teisme (Šeimos bylų skyriuje) per du mėnesius nuo taikinamojo tarpininkavimo pabaigos. Per minėtą laikotarpį nepradėjus teisminių procedūrų, pora turės iš naujo pradėti taikinamojo tarpininkavimo procedūras.

Ką daryti, jei viena iš šalių gyvena užsienyje?

Tarptautinis ginčas – tai ginčas, kuri bent vienos iš šalių nuolatinė ar įprastinė gyvenamoji vieta (yra Maltoje, o kitos šalies nuolatinė ar įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje tą dieną, kai:

po iškilusio ginčo šalys susitaria pasinaudoti taikinamuoju tarpininkavimu;

taikyti taikinamąjį tarpininkavimą nurodo teismas;

įsipareigojimas naudotis taikinamuoju tarpininkavimu atsiranda pagal nacionalinę teisę; arba

jei teismas priėmė įsakymą arba nutartį – nuo tokio įsakymo arba nutarties datos.

Tokiu atveju asmuo, kurio nuolatinė ar įprastinė gyvenamoji vieta yra užsienyje, atvyksta į Maltą arba suteikia įgaliojimus advokatui Maltoje jam atstovauti, o po to atvyksta į Maltą tik pasirašyti sutarties dėl skyrybų. Kita vertus, jeigu asmuo, kurio nuolatinė ar įprastinė gyvenamoji vieta yra Maltoje, nežino, kur gyvena jo (jos) partneris (-ė), jis (ji) turi pateikti taikinamojo tarpininkavimo raštą, prisiekintai nurodydamas (-a) šį faktą. Raštas nedelsiant išnagrinėjamas ir minėtas asmuo iškelia bylą prieš teismo paskirtą nedalyvaujančio asmens atstovą.

Paskutinis naujinimas: 11/01/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.